

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Prelom med Avstrijo in Nemčijo

NEPRIČAKOVAN RAZVOJ DOGODKOV V SREDNJI EVROPI.

V trenutku, ko je prišel Adolf Hitler v Nemčijo na krmilo, je ves svet z napeto pozornostjo pričakoval, kaj bo z nadaljnjo usodo Avstrije. Vsi smo pač dobro vedeli, da je eden prvih namenov gibanja nemških narodnih socialistov uresničitev sanj o Veliki Nemčiji, ki naj bi dobila osnovni temelj s priključitvijo Avstrije. Vse je tudi kazalo, da ta proces ne bo težaven, kar se tiče vsaj medsebojnega formalnega sporazuma ne, saj je gibanje narodnega socializma naraščalo tudi v Avstriji zelo naglo. Prav v trenutku ko bi se pa bili morali z narastom in zmago avstrijskih narodnih socialistov pripraviti temelji za »Anschluss«, se je zgodilo v Avstriji nekaj, česar prej nihče ni pričakoval. Zvezni kancelar, krščanski socialc dr. Dollfuss, je naenkrat zavril svobodni razvoj avstrijskega strankarskega življenja in uvedel s pomočjo »Heimwehra« diktaturo, naperjeno v prvi vrsti proti narodnim socialistom in s tem proti »Anschlussu«.

S tem se je pričela sicer nekrvava, a zato nič manj srdita vojna med malo Avstrijo in veliko Nemčijo. Dollfussova vlada je pričela polagoma zatirati svobodo gibanja narodnega socializma in nastopila je skrajno odločno tudi proti nemškemu poizkusu, spremeniti položaj z obiskom nemških ministrov na Dunaju in v drugih avstrijskih centrih. Prav v trenutku, ko so na asperskem letališču pri Dunaju pristala letala z nemškimi ministri, je bilo v starem Schönbrunnu ogromno zborovanje »Heimwehra«, na katerem sta knez Starhemberg in kancelar Dollfuss svečano prisegala, da so Avstrijci nekaj drugega kakor Nemci in da mora zato Avstrija v vsakem primeru ohraniti svojo samostojnost. Nemški ministri se po Dunaju in drugod niso smeli svobodno gibati in minister dr. Franek je bil iz Solnograda celo izgnan!

Vse to seveda ni moglo ostati brez večjih posledic. Napetost med Avstrijo in Nemčijo je naraščala, dokler ni narasla do sedanjega viška. Nemčija je prepovedala pred dnevi vsako potovanje svojih državljanov v Avstrijo, kajti takša 1000 mark za tako potovanje pomeni dejansko prepoved! Kdo bo za to, da sme potovati v Avstrijo, n. pr. na letovišče, plačati 1000 mark, ko more za ta denar

že preživeti mesec dni v nemškem letovišču. Zaradi te nemške odredbe so se morale odpovedati vse prireditve v Avstriji, pri katerih bi morali sodelovati tudi člani iz Nemčije. Najhuje je s tem prizadet Celovec, kjer bi moral biti za Binkošti kongres Društva za inozemske Nemce. Tako je Nemčija sama prepovedala to izizvalno vsenemško manifestacijo pred vrati Jugoslavije. Prav tako so se morale pa odpovedati tudi vse skupne sportne in druge slične prireditve. Meja med Avstrijo in Nemčijo je tako za potniški promet takorekoč zaprta. Toda samo pri tem ne bo ostalo. Prav danes bo avstrijska vlada sklepala o represalijah proti Nemčiji in verjetno je, da bo prepovedala vsak uvoz iz Nemčije in vsak denarni promet z njo. In če pomislimo, da so Avstrijci zgradili v zadnjem času na nekaterih eksponiranih mestih svoje meje napram Nemčiji strelske jame in žične ovire, potem nam postane na mah jasno, kako čudovito so se stvari zasukale in kako smo doživeli namesto »Anschlussa« najhujši razdor. Ker je zaradi carinske vojne ustavljen tudi ves trgovinski promet med Avstrijo in Jugoslavijo, je tako naša sosedna odprta le proti Češkoslovaški, Madžarski in Italiji.

Da bi bil tak afront male Avstrije proti veliki Nemčiji nemogoč, če ne bi za režimom dr. Dollfussa stala — Italija, je menda tako očito, da ni treba ponavljati. Tu sta se dr. Dollfuss in Mussolini popolnoma našli: oba sta proti »Anschlussu«. Kako se bodo dogodki razvijali dalje, je zato dosti odvisno od Rima, kamor bo dr. Dollfuss odpotoval ponovno ta teden, najbrže v petek. Ob enem z njim se bo pa mudil takrat tam tudi madžarski ministrski predsednik Gömbös. O čem bodo razpravljali? Prvenstveno gotovo o avstrijsko-madžarski zvezi in afrontu proti Nemčiji. Govori se, da je bil med Italijo, Avstrijo in Madžarsko dosežen že sporazum za osnovanje carinske zveze. Morda bo ta sporazum podpisan in objavljen prav sedaj v Rimu? Ost bo poleg proti mali antanti, naperjena tudi proti Hitlerjevi Nemčiji. Zato bo skoraj točno mnenje nekaterih nemških politikov, ki trdijo, da glavna nasprotnica Nemčije ni Francija, temveč — Italija!

Odločilna seja avstrijske vlade

DANES POPOLDNE BO SKLEPALA O UKREPIH PROTI NEMČIJI IN RAZPUSTU NARODNE SOCIALISTIČNE STRANKE. ITALIJANSKI TISK NA STRANI AVSTRIJE.

DUNAJ, 30. maja. Danes bo imela avstrijska vlada svojo sejo, kateri bo prisostvoval prav verjetno tudi avstrijski poslanik v Berlinu inž. Tauschitz. Vlada bo razpravljala o odnošajih Avstrije napram Nemčiji in bo izdelala vse potrebne sklepe za nadaljnje ukrepe. Kakor se govori, namerava vlada izdati najostrejšo odredbo in je verjetno, da bo med prvimi prepoved narodno socialistične stranke v Avstriji. Doslej so se nekateri člani vlade še vedno upirali temu ukrepu, sedaj pa so popustili tudi oni. Organ krščanskih socialcev »Weltblatt« piše, da bo prepoved narodno-socialistične stranke izdana in objavljena najbrže že danes.

RIM, 30. maja. Celokupni italijanski tisk se bavi z napetostjo med Avstrijo in Nemčijo, pri čemur poudarja s posebnimi pomisleki represalije, ki se jih je poslužila nemška državna vlada napram avstrijski vladi, v prvi vrsti prisiljena 1000 mark za vsak vizum. Večina italijanskih listov skuša opravičevati Dollfussovo vlado s poudarjanjem, da je storila Avstrija vse, da bi se zdržala napram Nemčiji čim bolj lojalno, dočim je berlinska vlada popolnoma po nepotrebnem izzvala konflikt, ki bi utegnil imeti še zelo zle posledice. Italijansko nezadovoljstvo je naperjeno zlasti proti ukrepu berlinske vlade v potniškem prometu in izražajo listi resno bojazn, da bi utegnili ti ukrepi občutno škodovati tudi tujskemu prometu v Italiji. Kakor se poroča, bo rimska vlada glede tega vprašanja intervenirala po diplomatski poti v Berlinu.

GOSPODARSKA KONFERENCA SE PRESELI V ŽENEVO.

PARIZ, 30. maja. Ženevski dopisnik »Journala« doznava, da je bilo baže že definitivno sklenjeno, da se bo svetovna gospodarska konferenca po 2-od 3tedenskem zasedanju v Londonu preselila v Ženevo, kjer bo delovala sporedno z razorožitveno konferenco.

Konferenca male antante v Pragi

PRIČETEK KONFERENCE DANES POPOLDNE. — VELIKO ZANIMANJE PO VSEJ EVROPI. — GOSPODARSKA ZVEZA. — RAZMERJE DO POLJSKE IN RUSIJE.

PRAGA, 30. maja. Pred glavno konferenco predstavnikov držav male antante so imeli svoj sestanek delegati tiskovne male antante. Takoj za njimi pa so pričeli prihajati v Prago tudi državniki iz vseh treh zveznih držav. Za konferenco male antante, ki se bo pričela danes popoldne, je v vseh evropskih političnih krogih izredno veliko zanimanje, kar nazorno izpričuje velika udeležba tujih novinarjev iz vseh evropskih držav. V Prago pa so prispele tudi vse odločujoče delegacije ruske emigracije, kar daje konferenci še poseben pomen. Dnevni red zasedanja je bil že objavljen in je zelo zgoščen. Najvažnejša točka na konferenci bo izpopolnitev politične male antante s paralelno gospodarsko organizacijo. Skušal se bo doseči način, da bodo države male antante konzumirale agrarne produkte, ki se pridelajo na njihovih

ozemljih, po medsebojni izmenjavi doma in da bodo tako omejile nepotreben uvoz od drugod. Tako se bo sedanje težko gospodarsko stanje močno pozdravilo. Drugo važno vprašanje, ki se bo reševalo, je sodelovanje male antante in Poljske, ki mora dobiti vidno obliko v posebnih pisanih pogodbah. Taka tesnejša zveza s Poljsko je danes evropska nuja potreba in bo imela odločilen vpliv na razvoj nadaljnjega evropskega mednarodnega položaja. Tretja senzacija praške konference pa bo razprava o razmerju male antante napram Rusiji in obratno. Pričakuje se resno zblizanje s sovjetsko Rusijo, ki bo nastopila v bodočnosti v važni vlogi slovanske velesile, ki se ji morajo priključiti tudi ostali slovanski narodi. Upati je, da bo prišlo do pozitivnih uspehov.

Francija sprejme pakt štirih

VAŽEN SKLEP PARIŠKE VLADE. PO POLNA ZMAGA FRANCOSKEGA STALIŠČA. PAKT BO PARAFIRAN V ČETRTEK.

PARIZ, 30. maja. Danes popoldne se je sestaj v elizejski palači pod predsedstvom predsednika francoske republike Lebruna ministrski svet k važni seji, na kateri bo določil definitivno stališče francoske vlade glede pakta štirih velesil. Z ozirom na dejstvo, da je v varnostnem vprašanju prodrla francoska teza in da je bil iz osnutka pakta izločen revizionistični program, na drugi strani pa da je pristala na pakt po zagotovitvi zaščite svojih interesov tudi mala antanta, bo francoska vlada še danes objavila svoj pristane na pakt štirih velesil. Kakor je

določeno, bo pakt parafiran v četrtek. Kdaj in kje pa naj bi bil pakt na svečan način podpisan, zaenkrat še ni znano. Poučeni krogi trdijo, da bo pakt svečano podpisan v Londonu med zasedanjem svetovne gospodarske konference, to pa le v primeru, če bosta prispela na londonsko konferenco tudi nemški državni kancelar Hitler in italijanski ministrski predsednik Mussolini, ki se pa za to potovanje zaenkrat še nista odločila. V nasprotnem primeru bo pakt podpisan ali v Rimu ali pa v Ženevi.

Pred rešitvijo trgovinskega spora z Avstrijo

DUNAJ, 30. maja. Na nekem tukajšnjem merodajnem mestu se zatrjuje, da bo avstrijska vlada ukrenila vse potrebno, da čim prej in čim ugodnejše reši jugoslovansko-avstrijski trgovinski spor. Avstrija je v tem pogledu že izročila razne predloge in je pričarana, da jih bo Jugoslavija sprejela. Prepoved uvoza jugoslovanskih svinj je bila le prehodni ukrep, ki je bil potreben, da so se vzdržale cene svinj na odgovarjajoči višini. Ta ukrep je bil storjen v prav enaki meri tudi v korist jugoslovanskih izvoznikov, ker če bi ga Avstrija ne storila, bi bile cene naglo padle, kar bi nedvomno težko prizadelo tudi Jugoslavijo. V ostalem bo mogla Jugoslavija po 5. juniju, ko bo potekla uvozna prepoved, nadomestiti dosedanje izgube v polni meri.

AVSTRIJA TERJA POSOJILO.

DUNAJ, 30. maja. Z ozirom na turistični bojkot, ki ga je Nemčija proglasila proti Avstriji, naglašajo avstrijski listi težek materialni položaj Avstrije in zahtevajo, da se Avstriji končno vendarle že izplača odobreno lozansko posojilo. V zvezi s tem je izjavil avstrijski finančni minister Buresch, da Avstrija pričakuje, da bo francoska vlada čim prej sklenila in odobrila izplačilo posojila, kakor ga določa lozanski protokoli.

RAZDELITEV MANDATOV V GDANSKEM.

GDANSKO, 30. maja. Po končanih volilnih rezultatih so dobili pri nedeljskih parlamentarnih volitvah narodni socialisti 37 mandatorv (doslej so jih imeli le 13), črno-belo-rdeča fronta ima 4 (doslej 10), centum je obdržal svojih 11, socialni demokrati so dobili 13 (19), komunisti 5 (7) in Poljaki 2 mandata, kakor prej. Narodni socialisti so prejeli točno 88 glasov nad polovico vseh oddanih.

UKREPI PROTI DUNAJSKIM VSEUČILIŠČNIKOM.

DUNAJ, 30. maja. Zaradi sobotnih incidentov na vseučilišču je vlada včeraj jutraj odredila, da se zapro za nedoločen čas vse fakultete vseučilišča in vse ostale visoke šole. Zaradi nevarnosti novih neredov varujejo vsa vseučiliščna poslopja močni policijski oddelki.

UPORNI MARŠAL FENG.

ŠANGHAI, 40. maja. Kljub kitajsko-japonskemu premirju je še vedno dana možnost novih vojnih zapletljajev v severni Kitajski. Maršal Feng, ki je znan pod imenom »krščanski general«, je namreč obtožil centralno nankinško vlado, zlasti pa maršala Čangkajška, da sta izdala Kitajsko in koraka že s 50.000 vojaki proti Pekingu. Po zadnjih vestih je maršal Feng porušil južno od Pekinga vse železniške proge.

Dnevne vesti

Izvoz našega sadja v Nemčijo

Možnosti ugodne rešitve važnega gospodarskega vprašanja.

Pred tedni so se pojavile pri nas vesti, da letos izvoz našega sadja, zlasti jabolk v Nemčijo ne bo mogoč. Če bi se to res zgodilo, bi bila najtežje prizadeta prav naša mariborska okolica in Slovenske gorice. Posesniki sadonosnikov so zato s strahom gledali v bodočnost. Ta strah pa nam je sedaj preglat obisk odličnega nemškega gospodarstvenika v Mariboru. Včeraj je namreč prispel preko Budimpešte k nam g. Paul Gehrke, predsednik državne zveze nemških sadnih veletrgovcev v Berlinu in stopil v stik z našimi izvozniki. Razgovori, ki so se vodili ves dan, so ustvarili ugodno podlago za nadaljnji izvoz našega sadja v Nemčijo.

Zvečer je bil pri »Orlu« prijateljski sestanek, katerega so se udeležili tudi zastopniki našega tiska. Na tem sestanku je g. Gehrke podrobno obrazložil intencije Nemčije glede uvoza našega sadja. Naglasil je, da Nemčija ne namerava ne ovirati ne omejitvi uvoz iz Jugoslavije in se upira tudi vsakemu kontingentiranju. Nujno potrebno pa je, da se najde na merodajnih mestih sporazum zaradi poravnavanja računov. Dosedanja praksa je bila slaba in ni škodovala samo nemškim izvoznikom in našim izvoznikom, marveč tudi zelo občutno našim sadjarjem producentom. Letos je neobhodno potrebno, da se doseže sporazum med nemško državo in našo narodno banko glede direktnih in takojšnjih plačil. Naš izvoznik in zlasti producent ne sme čakati po več tednov ali celo mesecev na plačilo. To je glavni pogoj Nemčije za uvoz našega sadja.

Važna je pa bila tudi izjava g. predsednika glede kvalitete izvoznega sadja. Pohvalil je naš pridelek, zlasti jabolka in naglasil, da dosežejo na nemškem trgu uspeh le one vrste, ki so na zunaj obilne in lepe. Okus ni tako važen kakor ta zunanja okolnost. Če bi se uredilo tako sortiranje in če bi se doseglo pravilno pakiranje, bi bil brez nadaljnjega mogoč tudi večji izvoz našega grozdja.

Navzoči zastopniki izvoznikov in tiska so se g. predsedniku in odličnemu nemškemu gospodarstveniku zahvalili za trud in prizadevanja ter obljubili, da bodo v interesu našega narodnega gospodarstva storili vse, da se odstranijo vse ovire za nemoten izvoz našega sadja v Nemčijo. G. predsednik je danes zapustil Maribor in se vrnil v Berlin.

Za naše morje, za našo mladino!

Zadnje nedeljo so se zbrali tiho in neopaženo voditelji ogrančkov Jadranske straže v Mariboru. V mali dvorani Narodnega doma so se sestali delegati domalega vseh krajevnih odborov in poverjeništev mariborskega oblastnega odbora, navzoči so bili tudi delegati iz Ljubljane pod vodstvom predsednika, pomočnika bana g. dr. Pirkmajerja.

Zborovanje je vodil predsednik oblastnega odbora v Mariboru g. dr. Lipold, ki je orisal namen tega prvega sestanka, ki naj da pobude za novo sistematično delo. Pred prehodom na zborovanje samo je predsednik krajevnega odbora v Mariboru g. dr. Rapotec nagovoril v vznešnih besedah mladino, jo navduševal za naše morje in za nositeljico pomorske zavesti — Jadransko stražo ter razdelil nagrade onim dijakom, ki so jim bile priznane za naloge, razpisane od krajevnega odbora. Nagradjenih je bilo 13 dijakov s skupnim zneskom 1510 Din.

V daljšem referatu je g. dr. Pirkmajer razvil program dela, ki bodi skupen za ves teritorij dravske banovine. Uspeh dosedanje akcije je že viden, nove pobude pa garantirajo, da bo Jadranska straža stopila tudi pri nas v vrsti organizacij na tisto mesto, ki ji po globoki ideologiji pripada. Po drugem referatu g. dr. Rapotca je bil z burnim odobravanjem sprejet predlog g. dr. Lipolda, da odpošljejo tudi naši zborovalci naslednji pozdrav: »Središnjiemu odboru Narodne odbrane, Beograd. Skupno predstavništvo obeh

oblastnih odborov Jadranske straže v Ljubljani in Mariboru pozdravlja današnji zbor ter izraža svojo solidarnost v protestu proti reviziji mirovnih dogovorov. Svojo sveto zemljo in naše morje bo narod branil proti vsakemu poskusu odtujitve do poslednje kaplje krvi!«

Popoldne se je sestala v lovski sobi pri »Orlu« eksekutiva obeh oblastnih odborov pod predsedstvom g. dr. Pirkmajerja. Pri več ko triurnem obravnavanju najaktualnejših zadev, ki tangirajo oboje oblastni odbora, je bila videti na obeh straneh samo najboljša volja za skupno delo z edinim ciljem: »Vse za naše morje in za našo mladino!« Zato so bili sprejeti tudi sklepi, ki bodo potegnili globoko brazdo v novo delovanje. Med drugim sta bila sprejeta poslovnik za naraščaj in pravilnik za socialni sklad. Zlasti zadnja akcija bo morala docela preusmeriti dosedanje pogrešno naziranje o razdeljevanju materialnih prispevkov naših ogrančkov. Vse bodoče delo bodi usmerjeno v to, da vsak otrok tekom svojega šolanja obiše vsaj enkrat morje, da se narska zopet moči za bodoče delo, da pa spozna tudi lepoto morja in ga vzljubi s prav tako ljubeznijo, kot jo goji do rodne grude. Na ta način bo preusmerila mladina svoj pogled, in vrsto Jadranske straže se bodo same po sebi gostile.

Iskreno želimo, da bi prvi sklepi naše eksekutive rodili najboljši uspehe v korist naši mladini in domovini!

Diplomiral je na juridični fakulteti zagrebške univerze g. Franjo Pinter iz Selnice ob Dravi. Čestitamo!

Upokojitve v davčni službi. Pri davčni upravi v Ptuj je upokojen davčni uradnik Matija Križan.

Poroka. V Rogaški Slatini sta se poročila šolski upravitelj Jože Kocbek in Jožica Kurbusova, učiteljica pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Čestitamo!

Zadnja pot Mihaela Lahoviča. Ob veliki udeležbi znancev in tovarišev so pokopali včeraj popoldne na pobreehem pokopališču pokojnega poštnega poduradnika in dolgoletnega občinskega svetnika g. Mihaela Lahoviča. Pogreba se je udeležilo več odličnih osebnosti, med njimi tudi mariborski mestni župan g. dr. Lipold in bivši župan g. Grčar. Pri sprevedu je igrala žalostinke godba poštarijev. Ob odprtem grobu sta se poslovala od pokojnika zastopnika društva poštarijev iz Ljubljane in predsednik mariborskega društva nižjih poštah in brzojavnih uslužbencev g. Matko Božičev.

Konec dvojezične reklame. Grajski kino je opustil dosedanje prakso dvojezičnih lepakov in tudi nemških naslovov in zasluži za ta svoj umestni sklep priznanje zavedne javnosti.

Slava 32. artiljerijskega polka. Mariborski artiljerijski polk bo proslavil na binkoštni ponedeljek 5. junija svojo slavo, kot spomin na dan ko so njegovi oddelki prvič ob priliki koroške ofenzive 1. 1919. prikorakali na Gosposvetsko polje. Na dan slave bo popoldne ob 10. uri cerkveno opravilo v vojašnici vojvode Putnika, popoldne pa bo vojaško veselje.

Iz seje moške in ženske podružnice CMD. V Narodnem domu sta se sestali ob polnoštevni udeležbi na seji obeh odborov pod predsedstvom g. dr. Lašiča obe podružnici CMD in rešili točke obširnega dnevnega reda. Med drugim so bile sprejete važne spremembe družbenih pravil, ki se bodo poenostavile in priredile tako, da pridejo v bodoče do veljave poleg ljubljanske tudi ostale pokrajinske podružnice. Soglasno je bil nadalje sprejet predlog, da priredita obe podružnici 15. junija cvetlični dan, 20. junija pa skličeta obe občni zbor. Med zborujočimi je vzbudilo nezadovoljstvo, da se še vedno najema neka nemška godba za nedeljske koncerte v parku. Cirkmetodariji odločno zahtevajo, da se to opusti.

Kongres plinarn in vodovodov. Združenje jugoslovanskih plinarn in vodovodov je sklicalo v letošnjem letu kongres v Mariboru. Kongres bo najbrže v dnevih Mariborskega tedna.

Predavanje društva »Sola in dom«. Jutri ob 20. uri zvečer bo v dvorani Ljudske univerze predavanje o redovanju otrok. Predaval bo prof. Šilih. Vstopnine ni. Starši in prijatelji mladine vabljeni.

Krajevni odbor »Pomladka društva Rdečega križa« bo priredil 18. junija t. l. veliko javno dobrodelno tombolo v korist siromašni in bolehnih deci, da jo lahko odpošlje na morje. Radi tega se obrača na vse gg. trgovce, tovarnarje, obrtnike in druge z vljudno prošnjo, da blagovole darovati kak dobiček za tombolo v blagu ali denarju. Dijaki, ki so pooblašeni nabirati darove, se bodo zgledali v prihodnjih dneh.

Ustanovni občni zbor strelske družine pri Št. Janžu na Dravskem polju. Na binkoštni ponedeljek bo pri Št. Janžu na Dravskem polju ustanovni občni zbor strelske družine. Začetek obnega zbora bo ob 14. uri popoldne. Vabljeni so strelci sosednih bratskih družin, da se obnega zbora udeležijo.

Iz gledališke pisarne. Letošnja sezona je bila s predstavo v korist Združenja gledaliških igralcev zaključena. Ponovno prosimo vse gledališke abonente in abonente na blok, da vendar poravnajo že zdavnaj zapadle obroke. Gledališče je moralo za vse abonentske predstave že vnaprej plačati tantieme in takso za penzijski fond, pa pričakuje, da tudi abonente zamudniki zadostijo vsaj zdaj, po zaključku sezone, svojim obveznostim.

Binkoštni izlet v Rogaško Slatino. Za binkoštno praznike priredi »Putnik« v Mariboru dvodnevni izlet v Rogaško Slatino. V nedeljo, dne 4. junija odhod z vlakom ob 9.38 do Poljana, od tam z avtobusom do Rogaške Slatine, popoldne ogled zdraviliških naprav, zvečer zabava v »zdraviliškem domu«. V ponedeljek 5. junija popoldne poljuben izlet na Donačko goro, popoldne prosto, prihod v Maribor ob 18. uri. Prijave sprejema do 2. junija »Putnik«, Aleksandrova c. 35, kjer se dobe vse nadaljnje informacije.

Za Binkošti poseben vlak v Split. Za binkoštno praznike od 3. do 6. junija priredi Putnik izlet v Split. Kdor želi poceni preživeti binkoštno praznike na našem Jadranu, naj se takoj prijavi »Putniku« v Mariboru, najkasneje pa do 31. t. m. Cena izleta t. j. vožnja posebnega vlaka III. r. tja in nazaj, prehrana, izleti z avtobusom odnosno z ladjo v Kaštel, Omiš, Makarsko (po izbiri) je iz Maribora Din 330.— za osebo. Odhod posebnega vlaka iz Zagreba 3. junija ob 21., prihod v Split 4. junija ob 7. uri. Odhod iz Splita 5. junija ob 21., prihod v Zagreb 6. junija ob 7. uri.

Jadranska straža v Mariboru naznanja vsem, ki se zanimajo za izlet v Bitolj, da je dovoljena četrtinska vožnja in da se dobe objave pri Oblastnem odboru do 1. junija, najkasneje do 2. junija popoldan.

Vsak obrtnik, ki mu je razvoj in napredek njegove stroke pri srcu, naj si ogleda letošnji XIII. Ljubljanski velesejem od 3. do 12. junija. Tu bo našel sredstva in pota, po katerih se mora dvigniti. Spoznava izdelke, primerja jih s svojimi, vidi boljše izdelano, finejšo opremo itd. Na mestu samem se prepriča o okusu in željah interesentov, vidi kako konkurenca ustreza željam, a sam zaostaja nezaposlen. Sam bi bil krič, če bi takih opazovanih ne umel izrabiti v svoj prid in se na podlagi opazovanja ne izpopolnil. Ni zadosti posvetiti se obrti, ni zadosti postaviti izdelke na trg. Dober obrtnik skuša svoje podjetje izpopolniti, svoje izdelke vedno bolj izboljšati, da dobi glas in mu konkurenca ne more ogroziti obstanka. Najboljša šola za spoznavanje hib in za spoznavanje potrebe izpopolnitve je vzorčni velesejem.

Grajski kino. Do vključno petka predvajamo najboljši film, kar jih je izdelala filmska industrija, »Pesem za tebe« z Janom Klepustom. Ker so večerne predstave vedno razprodane, smo ta vefilm podaljšali do petka ter prosimo, da si občinstvo preskrbi vstopnice vnaprej. Naš prihodnji film bo vojaška humoreska »Gospodična poročnik«. (Ljubezen v uniformi). Glavne vloge imajo: Ery Bos, Harry Liedke in Tibor Halmay.

Kino Union. Samo še danes in jutri krasi film »Gloria« z Brigito Helmovo in Gustavom Fröhlichom. Pride »Pozdrav, poljub, Veronika« s Paulom Hörbigerjem in Frančiško Gaa, temperamentno Madžarko, znano iz filma »Paprika«.

Pri železniških težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgaž, vzpelnanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnjenju k bljuvanju učinite 1—2 čaši naravnega »Franz Josefove« vode temeljito iztrebljenje prebavil.

Vsak trgovec, gospodar in gospodinja poseti
XIII.
LJUBLJANSKI VELESEJEM
od 3. do 12. junija 1933.

Pregled vseh predmetov in potrebščin v gospodarstvu in gospodinjstvu.

Razstavišče obsega 40.000 m².

Polovična vožnja na železnicih; popust na parobrodih.

Specialne razstave: pohištvo, usnje, tekstilno blago, papir, živila, tujski promet Dolenjske, perutnina in kuni, »Živali in rastline v stanovanju«.

Legitimacije se dobe pri večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, bi letarnah Putnika in pri večjih železniških postajah Dravske banovine. Prenočišča preskrbljena.

Velesejmsko zabavišče je pestro in velikomestno.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobotosti, povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Birmanska darila, lepa in po nizkih cenah pri R. Bizjaku, urarju, Gosposka ul. št. 16.

Opozorjamo na veliko veselico, katero priredi tukajšnje društvo »Nanos« v soboto 3. junija na verandi restavracije »Union«. Po pestrem sporedu ples in prosta zabava. Vabimo zlasti vse Primorce in druge prijatelje društva, da se te prireditve polnoštevno udeležijo ter s tem pokažejo mlademu društvu naklonjenost, katero v polni meri zasluži.

Mnogo rajše... kakor čisto mleko, piše deca Kathreimerjevo Kneippovo sladno kavo s pravim »Frankovim« dodatkom. Zdravo, hranljivo in prijetno!

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 43. številki: postopek, kako je izdajati odločbe po pripombi uvozne carinske tarife, ki dajejo ugodnosti za uvoz svinčenih elektrod; nadalje razpise o postopku z ocarinjenim bencinom, namenjenim za mešanje s špiritom in navodila za izračun skupnega davka na blago iz poštah paketov; razpis ocaričenja ročnega orodja, ki deluje s stisnjenim zrakom; objave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu ter razne objave iz »Službenih novin«.

Enodnevni tečaj za zeleno precepčanje šmarnice in za poletna dela v vinogradu se bo vršil v soboto 10. junija t. l. na banovinskih vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk bo teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8.—12. in od 14.—18. ure.

Usoden prepri radi dedščine. V Veliki Zimici sta se predvčerašnjim sprla poselnik Feliks Drog in njegov starejši sin radi dedščine. V ostrem prepiru je sin segel po puški in obstrlel svojega 53-letnega očeta, ki so ga nevarno ranjenega spravili v mariborsko bolnišnico. Sin pa se bo moral radi svoje nepremišljenosti zagovarjati pred sodiščem.

Drobna policijska kronika. Včeraj popoldne je policija aretirala 4 osebe. Mirko S. je bil aretiran, ker ga je osumil njegov znanec, da mu je ukradel pred tednom par novih lakastih čevljev. Jožica P. in Anica L. sta romali v policijske zapore radi tajne prostitucije. Prijavljen pa je bil neki Ivan Š. radi prevare, nadalje Milutin D., ker se je pretepaval v gostilni, Karl K., ker je sirovo ravnal s svojo družino in neki Jože N. radi grdega obnašanja.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 12.2 stopinj nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 9.9 stopinj nad ničlo; barometer je kazal pri 15 stopinjah 734.6, reduciran na ničlo pa 732.8; relativna vlaga 86; vreme je tiho in oblačno. Vremenska napoved pravi, da bo neza-nesljivo vreme trajalo še nekaj dni.

Tri skupine naše nemške manjšine

ZANIMIVA INFORMACIJA DOBREGA POZNAVALCA.

Vsa naša zavedna javnost sledi z velikim zanimanjem in odobravanjem borbi, ki jo vodi »Večernik« za razčiščenje položaja in stališča naše neznatne, a zaradi podpore renegatov trdoživne nemške narodne manjšine v Mariboru in drugod ter ugotovitev našega odnosa do nje. Zlasti članki, ki jih je izzvalo zadržanje naših Nemcev do Hitlerja in njegovega pokreta, so razčistili pojme in pokazali, kako nujno je bila potrebna taka kampa. Članek v dunajskem »Kampfu« nas je o vsem še globlje prepričal. Kot domačin, ki sem živel tu še za časa bivše Avstrije in torej poznam naše Nemce globlje kakor jih poznajo priseljenici ali mladina, ki je dorasla šele v Jugoslaviji, vem prav dobro, da je to nemštvo bilo vedno bolj zagrizeno in nam sovražno kakor ono višje gori v sedanjih Avstriji ali v Nemčiji. Tako je ostalo po veliki večini tudi po ustanovitvi naše države.

Ker nisem eksponiran v javnem političnem življenju, ker imam stare stike z različnimi našimi Nemci, zlasti starejših in srednjih let, imam čisto priliko poučiti se iz njihovega, to je prvega vira, o pravem razpoloženju in mišljenju. Zato bo javnost gotovo zanimalo, kako sodim o naših Nemcih. Pred vsem jih delim v tri skupine. V prvi, ki je res lojalna in spravljiva, so večinoma starejši ljudje iz obrtniških in trgovskih krogov, ki so pravi Nemci, ne renegati. Ti priznavajo, da so v Jugoslaviji in se morajo zato tudi tako obnašati. Kot objektivni opazovalci gospodarskih razmerij ne skrivajo, da je splošno terem oziru še slabše. Zato so splošno celo zadovoljni, da žive v Jugoslaviji, kjer ni strankarskega kaosa, boja in terorja, kakor je v Avstriji in Nemčiji. Ti ljudje nam niso nič v napoti in proti nim nimamo nobenega povoda nastopati. Tudi njihovo nemško narodnost naj si le ohranijo. Mi nočemo renegatov, ki so za vsak narod samo balast in moralna izguba.

V drugo skupino moramo šteti srednje generacije ter seveda tudi nekaj starejših in mlajših ter precej zmernejših ponemčencev iz prejšnjih časov. V tej skupini je tudi nekaj ljudi uradniških in sličnih poklicev. Ta skupina je bolj zagrizena. S tem, da je Maribor naš, se težko ne sprijaznjujejo. Vsaka mala sapa jim vzbudi upanje, da se bo morda le kaj spremenilo. Najbolj žal jim je pa za prejšnjim gospodujočim položajem. Vendar

pa moramo tudi tej skupini priznati, da ne sega po ilegalnih sredstvih in vsaj pod silo razmer priznava sedanje stanje. Ta skupina je tudi glavna predstavnica legalnega nemškega manjšinskega gibanja. Dočim pa je ostala Hitlerjeva zmagala na prvo skupino brez vsakega upliva ali pa je vzbudila pri nji celo odpor, se ta druga ni mogla tako otrestiti sugestije novih možnosti. Vsaj poedince te druge skupine je spravila s prejšnje mirne poti, da so pričeli na tihem zopet verjeti, da Maribor morda le ne bo ostal vedno naš.

Intrasigentna in najbolj nevarna je tretja skupina, katero tvorijo zlasti ljudje mlajše generacije, mladina pristnih Nemcev in renegatov. Sem moramo šteti tudi znatno število ljudi, ki so formalno marksisti. Ti so bili vedno strupeni sovražniki naše oblasti v Mariboru, Hitlerjeva zmagala pa jim je popolnoma zmešala pamet. Ti, zlasti nekateri med njimi, bi bili pripravljeni storiti vse, samo da bi naše ozemlje zopet pripadlo Nemcem, in sicer ne morda Avstriji, temveč Veliki Nemčiji. Najbolj strupeni so med to skupino najinteligentnejši, posebno odločne so pa ženske. Veliko besedo imajo med njimi sinovi renegatov, staršev, ki so prišli v mesto s slovenskega podeželja. Prva skupina to poslednjo celo odkrito obsoja in jo dolži, da kvari po nepotrebnem mirno sožitje s Slovenci. Druga skupina pa stoji napram tretji, dasi ji je idejno manj oddaljena, vsaj formalno ob strani, to se pravi, noče se vpletati v njeno mišljenje, ker se boji slabih posledic, ki bi jih rodila reakcija s strani Slovencev in eventuelne države.

Iz te tretje skupine izvirajo nazori, kakršni so bili obrazloženi v članku »Kampfa«, upliv pa ima tudi na »Deutsche Zeitung«, ki je — kar morete, g. urednik, sami opaziti — notranje na strani Hitlerja in Velike Nemčije, ne n. pr. Avstrije in Dollfusove politike. Seveda pa se najdejo v vseh treh skupinah tudi poedinci različnih stanov in starosti, kakor so tudi v vsaki skupini zastopani vsi odenki od desnice ene skupine do levece druge. Kdor ima tak ugled v mišljenje naših Nemcev in ponemčencev kakor jaz, pa vendar točno vidi to delitev. Zato se mi je zdelo tudi umestno opozoriti na to in tako doprinese vsaj majhen delež do sedanjega dela za razčiščenje pojmov in ugotovitev prave poti, ki naj jo hodimo Slovenci glede naše nemške manjšine in nemškutarije.

B. -n.

Zborovanje naših vinogradnikov

Občni zbor in kongres vinogradnikov v Novem mestu. — Važni predlogi in sklepi. — Vinska razstava in vinski sejem.

Pretekli teden je bil v Novem mestu peti kongres Vinarskega društva za dravsko banovino, združen z veliko vinsko razstavo. Kongresa so se udeležili delegati vseh podružnic in razni predstavniki gospodarskih ustanov. Po seji glavnega odbora, na dan pred praznikom Vnebohoda, je bil najprej občni zbor, ki ga je vodil predsednik, narodni poslanec g. Lovro Petovar. V svojem obširnem poročilu je prikazal vinogradništvo kot najvažnejšo panogo kmetijstva in naglasil, da so vinogradniki prav zaradi tega potrebni največje zaščite. Obširno tajniško in blagajniško poročilo je podal višji vinarski nadzornik v p. g. Josip Zabavnik. Iz njegovega poročila posnemamo, da je v vinarskem društvu včlanjenih 17 podružnic z 2738 člani. Poročilo navaja tudi več akcij, ki jih je društvo podvzelo in imelo pri tem manjše ali večje uspehe v korist vinogradništva.

Sledil je nato referat g. Zabavnika o prejevanju vinarskega in kletarskega dela v »Kmetovalcu«. Po referatu so bili na dnevnem redu predlogi podružnic in članov, o katerih se je razvila dolgotrajna in živahna debata. V debato je poseglo več govornikov.

Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. Lovro Petovar, za podpredsednika pa veleposestnik g. Alojzij Šiker od Sv. Marjete ob Pesnici; za odbornike pa so bili izvoljeni med drugimi: Klotar, Bouvier iz Gornje Radgone, Stanko Troja iz Gorice pri Dolnji Lendavi, Ivan Šerbinšek iz Vrtača, Anton Šerž iz Ptuj, Franc Brumen iz Krapja, Jakob Žnidarič

iz Ljutomera, Josip Zabavnik iz Maribora, dr. Ferdo Lašič iz Maribora in Josip Blažević iz Studencev.

Volitvam je sledilo poročilo g. Jakoba Žnidariča o prodaji grozdja.

Na praznik Vnebohoda pa se je pričel kongres, ki ga je otvoril narodni poslanec g. Petovar. V pozdravnem nagovoru je pozval vinogradnike, naj se čim tesneje oklenejo organizacije, ki se bo z vsemi sredstvi borila za zboljšanje njihovega položaja. Pozval jih je, naj se bolj bavijo s pridelovanjem grozdja in naj se strogo drže trsnega sortimenta. Nato so sledili poučni referati. O trsnem izboru s posebnim ozirom na Dolenjsko je predaval g. inž. Ivo Zupančič, o namiznem grozdju g. inž. Franjo Lukman, o obnovi vinogradov g. Franjo Gombač, o vinu v trgovinski politiki pa narodni poslanec g. Lovro Petovar.

Ob zaključku kongresa je bila sprejeta daljša resolucija, v kateri zahtevajo vinogradniki največjo zaščito.

Nato je bila otvorena okusna aranžirana vinska razstava z vinskim sejmom. Otvoritveni nagovor je imel predsednik novomeške podružnice g. Germ. Razstavljenih je bilo 192 vzorcev, ki sta jih ocenili dve komisiji in ugotovili, da je vinska produkcija z ozirom na kakovost in pravilno kletarjenje zelo lepo napredovala. Popoldne pa so priredili vinogradniki izlete v okoliške vinograde. Nekateri so si ogledali kmetijsko šolo na Grmu, drugi pa so pohiteli v Belo Kraljino.

Sokolstvo

Prvi pokrajinski zlet SKJ v Ljubljani

Prvi predzletni dan, dan dijaštva.

V okviru I. pokrajinskega zleta SKJ v Ljubljani bo tudi nastop dijaštva srednjih šol ter je za to določen kot prvi predzletni dan binkoštni ponedeljek 5. junija t. l. Nastop priredi sekcija telovadnih učiteljev za dravsko banovino pod vodstvom prof. telovadbe brata Josipa Kozaka. Pri javni telovadbi bodo predvsem sodelovale srednje šole iz Ljubljane.

Spored javne telovadbe je naslednji: 1. Nastop vseh oddelkov na zletišču: a) nagovor, b) državna himna »Bože pravde«, c) mimohod kolon pred glavno tribuno. 2. Dijaki nižjega oddelka: proste vaje z zastavicami. 3. Dijakinje nižjega oddelka: proste vaje. 4. Dijaki in dijakinje višjega oddelka: vaje na orodju in lahka atletika. 5. Dijaki nižjega oddelka: telovadne igre. 6. a) Tekme dijakov in dijakinj v odbojki za darila, b) štafetni tek dijakov. 7. Dijakinje višjega oddelka: proste vaje. Začetek javne telovadbe točno ob 15.30. Cene za prvi predzletni dan so: sedeži na glavni tribuni, južni del po Din 30, 25, 20, 15 in 10, sedeži na glavni tribuni, severni del po Din 30, 25, 20, 15 in 10, na južni tribuni po Din 15, na severni tribuni po Din 10, sedeži pred godbenim paviljonom po Din 10, stojišča po Din 5, za dijaštvo po Din 2. Vstopnice se naročajo v zletni pisarni v Narodnem domu in pri blagajnah na zletišču.

Vozne olajšave za prvi predzletni dan so naslednje: brezplačno vožnjo imajo vsi telovadci in telovadke, ki nastopijo pri javni telovadbi, 75% popusta vsi pripadniki Sokola kraljevine Jugoslavije, 50% popusta pa vsi ostali udeleženci. Legitimacije za prvi predzletni dan veljajo za prihod v Ljubljano od 2. do 5. junija in za povratek domov od 5. do 8. junija t. l.

Delni zlet Sokolske župe Maribor v Ljutomeru

Ker je vse tehnično delo usmerjeno v priprave za pokrajinski zlet v Ljubljani, priredi MSŽ le delni zlet. Ljutomerski Sokol obhaja letos 30letnico svojega obstoja. Tridesetletnica, število samo govori o velikem pomenu tega jubileja za društvo in za našo župo, kajti 30 let, to je v zgodovini jugoslovanskih sokolskih društev precej osamljeno dolga doba. Zamislimo se za teh trideset let nazaj v čas, ko se je tukaj šopiril črni dvoglavi orel v znamenju germanizacije — nemškutarstva. Kdo si je drznil takrat na plan s slovansko sokolsko mislijo? Ljutomer je to storil, danes slavi po težkih bojih jubilej zmage.

Kot najstarejše društvo na našem severu, je tvorilo svetlo središče, katerega vpliv je posegal dalje v naše ozemlje. Kmalu za njim so vzrastle nove močne postojanke kakor: Maribor, Ptuj, Št. Lenart itd., ki so se razširile v močna okrožja z nad 100 edinicami naše župe.

Ptuj

Osebnost. Namesto upokojenega g. Ljudevita Sagadina, tajnika okrajnega cestnega odbora v Ptuj, je banska uprava imenovala osebnega uradnika g. Bogomila Christofa.

Vinotoči se pojavljajo po ptujski okolič kakor gobe po dežju, pa vendar najdeš v vsakem izmed njih polno gostov. Gostilničarji močno čutijo to konkurenco, čeprav niso pri njih cene za vino prav nič višje od onih v vinotočih in tudi po kvaliteti njihova vina ne zaostajajo, plačujejo pa gostilničarji neprimerno več davka, trošarin itd. Zatorej je razumljiv odpor gostilničarjev proti otvarjanju vinotočev.

Seja občinskega sveta bo v četrtek 1. junija t. l. v posvetovalnici mestnega magistrata. Obravnavale se bodo važne zadeve, predvsem komunalnega značaja.

Nezgoda. Gletni posestniški sin v Zlatolčju Franc Šoštarč je med igro z drugimi otroci tako nesrečno padel, da si je zlomil levo nogo. Zdravi se v bolnišnici.

Največja ura sveta.

Med drugim in tretjim nadstropjem Eifflovega stolpa v Parizu, torej v višini

Ne z besedami, z delom se hoče župa oddolžiti Ljutomeru ob tem jubileju. Zato hoče zbrati vsaj del telovadcev, ki naj s svojim nastopom manifestirajo zasluge ljutomerskega Sokola in obenem pokažejo, kako so pripravljeni za pokrajinski zlet. Pokroviteljstvo zleta je prevzel Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I.

Program celotnega zleta je: 10. junija 1933 ob 20^h. uri okrožni zvezdni tek s ciljem Sokolski dom, nato bakljada; po 21. uri slavnostna akademija v Sokolskem domu; 11. junija 1933 ob 5. uri budnica; ob 7. uri poklonitev preminilim seštram in bratom; ob 8. do 11. ure skušnje vseh oddelkov za popoldanski javni župni nastop; ob 11.30 spreved po mestnih ulicah; ob 12. uri slavnostna poklonitev traku, darovanemu društvenemu praporu od Nj. Vel. kralja Aleksandra I.; ob 15.30 javna telovadba.

Pridite vsi na sokolsko slavlje v naši preljubljeni prleški metropoli! Zdravo! Župno načelstvo.

Okrožni zlet v Mežici

Koroško Sokolsko okrožje prireja 11. junija svoj okrožni zlet v enem našem delu naše Koroške, ki nam je še ostal — v Mežici. Mežica je središče velike svinčene industrije, ki dobavlja svoj material v najoddaljenejše kraje. V tem pogledu je brez dvoma znana širom sveta. Rudnik je v posesti Angležev. Angleži pa tudi skrbijo za svoje nastavljenice. Razen socialnih ustanov, so prispevali velik del k graditvi krasne šole, ki je ena najlepših v državi. Nad Mežico se vzdiguje kolosalen masiv — Peca. To je ena najlepših tur v naših Alpah. Peca je zatočišče poznih smučarjev. Ko se v dolini hladijo v hladni vodi, se na pobočju Peca podijo drzni smučarji. Na Peci je agilno društvo SPD odkrilo spomenik kralju Matjažu. V tem kraju, ki je blizu državne meje, bo okrožni zlet Sokolskega okrožja. Agilno Sokolsko društvo v Mežici, se na to svečanost z vso vestnostjo pripravlja. Udeležnikom bo nudilo vse ugodnosti. Vodstvo mežiškega rudnika je ob tej priliki pokazalo veliko naklonjenost: dovolilo je prevoz udeležnikov po rudniški železnici. Potniki plačajo le malenkost, da se krijejo režijski stroški. Na to prireditve pozivamo vse brate in sestre in one, ki čutijo z nami, ki smo na skrajni severni meji. — Zdravo! Na svidenje!

Seja župnega TO bo jutri v sredo ob 19. uri v župni pisarni. Udeležba je za vse člane tehničnega odbora obvezna.

Seja župnega PO, bo v četrtek 1. junija ob 18. uri v župni pisarni. Na dnevnem redu so zelo važne zadeve. Udeležba je za vse člane PO obvezna.

Iz prednjaškega zbora Sokola matice. Prednjaški zbor Sokola matice ima jutri v sredo ob 20. uri v društveni pisarni svojo sejo. Prednjački pridite vsi! Zdravo!

kakih 200 m, postavljajo sedaj orjaško uro, katere kazalci se bodo svetili tudi ponoči. Številčnica te ure bo merila v premeru 20 m. Tako bodo mogli Parižani v vseh delih mesta vsak trenutek pogledati na uro in naravnati po njej tudi svoje ure.

Koliko avtomobilov je na svetu?

Po najnovejši statistiki »American Department for Industrial Progress« je na vsem svetu 35.200.000 avtomobilov, torej 542.000 več, kakor v istem času preteklega leta. Združene države imajo največ avtomobilov, namreč 26 milijonov. Nato sledi Francija z 1.700.000, Anglija z 1.600.000, Kanada z 1.200.000, Nemčija in Avstralija imata po 637.000, Argentina 331.000, Italija 276.000, Španija 175.000, Belgija 171.000, Nizozemska 127.000, Danska 123.000, Japonska 101.000, Češkoslovaška in Švica po 92.000 itd. Zanimivo je, koliko avtomobilov odpade na posamezna velika mesta: New York jih ima 800.000, Chicago 490.000, Los Angeles 350.000, Pariz in London po 298.000, Berlin pa samo 64.000. Severnoameriško mesto Montreal ima na pr. več avtomobilov, kakor Berlin. V Marseillu je samo 27.000, v Pragi pa le 14.000 avtomobilov.

Milka Adamičeva:

Ljubezen ciganke Manje

(Konec)

Stopaje z bosimi nogami po prašni cesti je sledila naslednji dan ciganski družini. Pekoče solnce je bilo posušilo solze na njenem obrazku. Zdaj pa zdaj je vtaknila konec svoje rdeče rute med ostre zobke, ter ga krčevito pulila in cefrila. Zdelo se ji je, da že davno ne spada več v cigansko družbo in da ni v njej ciganske krvi. Če je ni ukradla ta ciganska družina, katero je zdaj sovražila. In vendar se je še dobro spominjala svoje matere ciganke, ki je izknavela pri porodu. Videla jo je še dobro na vozu z mrtvim otrokom v naročju, kako so jo čez in čez pokrili s smrečjem.

A očeta svojega Manja ni poznala. Starrega Josu je klicala za očeta, a mati ji je nekoč v jezi nanj povedala, da to ni njen oče.

Cigani so se čez teden dni ustavili v drugi vasi. Manja je v mislih sledila svojemu lovcu. Natanko je vedela dan, kdaj bi moral oditi v mesto. Njeno hrepenenje po njem je postajalo čimdalje večje in je prehajalo skoro v fizično trpljenje.

Odločila se je. Ponoči je zapustila ciganski šotor. Vsa zasopla in potna je dosegla ob svitu zore glavno cesto, kjer se

je skrivaj ujela za zadnji konec nekega voza. Splezala je na desko in se peljala v mesto. V predmestju se je kakor mačka urno spustila na tla in z blestečimi očmi potegnila iz cule droben listek:

»M. D. Gosposka ulica 120.«

Brž je iztaknila ulico in hišo ter pozvonila ob pisanih belih vratih. O kakem M. D. niso vedeli hišni stanovanalci ničesar in ciganka je morala slišati nevljudno opazko o ciganski nadlogi.

Odtavala je na ulico. Zaneslo jo je v bližnjo gostilno, kjer se je ponudila za pomivalko. Spodili so jo.

Hodila je, da niti vedela ni da hodi...

V mraku je prispela nazaj v predmestje, kjer se je na vrtu neke vile sušilo perilo. Oči so ji za hip vzplamtele. Vrata niso bila zaklenjena. Odrzela je s služkinjino obleko. Pod mostom se je znebila svojih kunj in se preoblekla. Valovi umazane reke so se podili mimo nje. Metala jim je ogrizke jabolk in se zdajci sključila v klopčič. Pritegnila je bosi nogi pod krito in poizkušala spati. Misel se ji je obrnila v možganih. V srcu je ni več peklo kopnenje, čutila je le ledeno bolečino, ki ji je pretresala vse telo. V tem trenutku se je zavedla, da se ji je zgodila huda krivica. Razumela je, da je bila kavalirju le igrača.

Naslednje dni je našla službo. Vdinjala se je pri stari gospe, ki v njej ni spoznala ciganke. Lotila se je takoj z vso vneto odkazanega ji posla, vendar je čutila, da ji bo treba še mnogo potrpljenja. Zlasti jo je odvajalo od dela, kadar se je zamislila v gozd z visokimi bori, s ptičjim petjem in svezim vonjem po zelenju in smrekovini.

Ko je spremljala nekega dne gosta svoje gospe na postajo, je med potniki, ki so izstopali, zagledala njega. Potuhnila se je in mu sledila... Ves svoj prosti čas je odslej porabila za oprezovanje. Večkrat ga je videla odhajati v spremstvu lepe mlade dame.

Kmalu se je odločila in vstopila v portal znane palače. Obstala je zmedena pred tujezvenečimi imeni. Tedaj je prišla po stopnicah dama, ki jo je videla v njegovem spremstvu.

Manja je sklenila ročici: »Sprejmite siroto, blaga gospa, za najnižja dela, sprejmite me in Bog naj vam poplača vašo dobroto!«

Mlada dama je pomišljala. Nazadnje se je odločila in povedla dekle v kuhinjo kuharici v pomoč. Manja je bila delavna. Delala je mrzlično in hrepenela po trenutkih, ko je lahko gledala njega. Obenem se mu je vedno spretno izmikala, da je

ni spoznal.

Govorila je s tihim glasom in večkrat komaj zatajevala bolečino, ki je kričala v njej. V nočeh se je plazila pred vrata spalnice in ležeča na trebuhu zadrževala dih ter prisluškovala najmanjšemu šumu izza vrat. Misli polne groze maščevanja so ji razjedale možgane.

Podnevi je bila tiha in ponižna in je poslušno izvrševala vsa opravila. Tudi njej sami se je zdelo, da je z dnem odložila polovico pekoče žeje blaznega ljubosumja.

Mladi gospe, kateri je prisegala ponoči smrt, ne bi mogla storiti za dne najmanjše krivice. A čim je legla zvečer v svoji sobici v posteljo, so ji privrele solze v oči. Sovražila in ljubila je obenem... Stiskala je v muki roki na trpeče srce...

Nekega dne so prinesli dnevnik pretrsljivo vest o tragediji mladega tovarnarja D. in njegove žene, ki so ju našli v spalnici mrtve. Plin je uhajal iz cevi nad kopalno banjo... Ugibanja o vzroku nesreče so bila različna.

Nihče pa ni videl temne sence, ki se je pognala v tisti noči z mosta v umazane valove reke, ki je z zamolklim goitom požrla pekočo bolečino mlade ciganke...

Sport**Velike mednarodne tekme v rokoborbi v Mariboru**

Po enoletnem odmoru priredi ISSK Maribor letos zopet mednarodne tekme v rokoborbi, in sicer na verandi »Uniona«. Tekmovanje se bo pričelo 4. junija in bo predvidoma trajalo 10 dni. Konkurenca je tudi letos zelo velika. Nastopili bodo med drugimi že znana imena kakor: črnc Tom Sayer, Emil Bogner (Madžarska), Franc Oršovsky (Poljska), Franc Mrna (Češkoslovaška), Ignac Schwarzbauer (Nemčija), nadalje Louis Catcheau (Francija), Ivan Semelika (Zagreb), Aleksander Girilov (Rusija), Peter Grünberg (Finska), Markus Machowetz (Dunaj) in Dušan Mileusnić (Beograd).

Prireditelj je za zmagovalce razpisal nagrade v višini Din 10.000. Prva prireditelj bo v nedeljo 4. junija ob 20.30 na verandi pivovarne »Uniona«.

Pomladanske konjske dirke v Ljutomeru

Društvo »Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru« je priredilo na praznik 25. t. m. svojo pomladansko konjsko dirko na dirkališču na Cvenu pri Ljutomeru. Rezultati so bili naslednji:

1. dirka: »Dravske banovine«: enovprezna heatvožnja za 4—12letne konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga 1600 m. 1. Stela (M. Šumak, Ljutomer) 1:40.6; 2. Posilna (Alojz Razlag, Staraovci) 1:46; 3. Slavka (V. Jureš, Bunčani) 1:50; 4. Kavalir (I. Bunderl, Veržej) 1:58.

2. dirka: »Nepomuk«: enovprezna dirka za triletnje konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga 1600 metrov. 1. Nandica (M. Slavič, Ključarovci) 2:04.5; 2. Lecha (J. Vaupotič, Klukavci) 2:05; 3. Princa (F. Slavič, Cven) 2:20; 4. Pridna (H. Slavič, Grabe) 2:24; 5. Uskok 3 (I. Mislec, Babinci) 2:28.

3. dirka: »Ljubomer«: enovprezna dirka za 3 do 12letne konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga 2000. 1. Slavka (Fr. Jureš, Bunčani) 1:53; 2. Rodaun 2 (F. Babič, Krapje) 1:50; 3. Lenčika (A. Nivak, Banovci) 1:54; 4. Nandica (M. Slavič, Ključarovci) 2:07; 5. Pridna (R. Slavič, Grabe) 2:07.5.

4. dvovprezna dirka: za 3 do 12letne konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga 2400 metrov. 1. Nina-Uskica (A. Slavič, M. Kardinar, Banovci) 1:44; 2. Stela-Posilna (Šumak-Razlag) 1:55.5; 3. Prima-Lenčika (L. Slavič-Novak) 1:59.5; 4. Kavalir-Rodaun (I. Bunderl-Babič) 2:12.

Prvenstvena tekma SK Rapid:SK Železničar verificirana! Na zadnji seji p. o. LNP je bil zavržen protest SK Železničarja proti verificiranju prvenstvene tekme Rapid:Železničar, odigrane dne 23. aprila, in sicer na predlog izjave u. o. SZNS v Ljubljani ter s. s. g. Podubškega, da je tekma trajala točno dvakrat 45 minut, dalje ker SK Železničar svoje trditve ni dokumentirano dokazal.

Motosekclja »Perun«, Maribor, priredi dne 4. in 5. junija 1933 preko Celja in Ljubljane izlet na Bled in v Bohinj. Spored izleta je naslednji: 1. dan: Start na Kralja Petra trgu v Mariboru ob 4.30 zjutraj; odmor v Celju in sprejem tamkajšnjih športnikov; odmor v Domžalah (zajutrak); odmor v Ljubljani in sprejem tamkajšnjih motociklistov Ilirije; odmor na Bledu (ogled bližnje okolice in grada), nakar sledi odhod v Bohinj (skupno kosilo v hotelu »Zlatorog«), nadalje ogled bližnje okolice (prenočitev) in ogled izvira Savice. 2. dan: dopoldne odhod v Ljubljano in ogled velesmoja ter povratek v Maribor. Čas poedinih odmorov določa odbor. Vodja izleta je tovariš Ivan Kvas, kateremu se mora vsak vozač pokoriti. Odbor si pridržuje pravico spremembe sporeda.

Mladina v Rusiji

Močan pokret proti mehanizaciji življenja.

V Rusiji imajo zadnje čase vedno več primerov nenadnega opešanja sil pri mladih ljudeh. Tudi tempo petletke je začel popuščati in oglašja se ostra kritika. Rusi so naravnost rojeni za polemiko in kritiko, a ruskega značaja niti strogi komunistični režim ni mogel izpremeniti. Zda se so začeli Rusi dramiti iz dolgega spanja, godrnjajo na mehanizirano pusto življenje in kličejo po izpremembah. Pa tudi komunistični prvaki sami prihajajo polagoma do spoznanja, da so storili napako, ko so vzeli ljudem veselje do življenja in jih izprememili v stroje. Zda skušajo to napako popraviti, kar pa seveda ne pojde tako lahko. Generalni tajnik zveze komunistične omladine Kosarev je vzkliknil nedavno na javnem shodu:

»Nismo dolgočasni, mrki, pustite ljudje, nismo vsi enako postrizeni! Vsak izmed nas ima svoje posebnosti in nočemo tičati v enakih uniformah!« Njegove besede so vzbudile med mladino silno navdušenje in predmet zasmehovanja so bili tisti, ki so čakali šele na to izjavo, ne da bi bili prej uživali življenje. V zvezi z izjavo generalnega tajnika Kosareva je prinesel priljubljeni komunistični list »Kro-kodil« zanimivo sliko, pod njo pa napis: »Fant plane k dekletu v sobo in vzklikne: Kosarev je dejal, da mladina ni proti ljubezni! Vzemiva se torej.« Dekle mu pa hladno odgovori: »Omožila sem se že z drugim še pred izjavo tovariša Kosareva.«

Še zanimivejši je članek v zelo razširjenem mladinskem glasilu »Smena« pod naslovom: »Mladi starci«. Pisec članka pripoveduje, kako je zatrl v sebi vse mladostno samo zato, da bi postal reden član komune. Bil je pa zelo razočaran, ko je zvedel, da je postal mlad, mrk, pust starček, ki žaluje za izgubljenimi najlepšimi in najprijetnejšimi leti svojega življenja. Članek priča, kako zelo zanima

komunistično mladino problem mladih starcev. Nekdo drugi naglašja, kako potrebna je izprememba v vzgoji mladine, ki ji ne zadostujejo samo stroji. Novi pokret je že izpremenil pravila raznih klubov, ki so bili po sodbi komunistične mladine tako dolgočasni, da so v njih celo muhe na stenah umirale od dolgega časa.

Klubi, kjer se je razvijalo družabno življenje, so vedno bolj pešali, mladina je pa prirejala tajne orgije, kjer se je udajala alkoholu in plesu. Ko so začeli vodje klubov prirejati javne plesne zabave, da bi odvrnili mladino od tajnih orgij, je nastalo med vodilnimi komunisti silno razburjenje. Končno so pa plesne prireditve v klubih dovolili. Prvotno so mislili na uvedbo čisto novih plesov, odgovarjajočih sovjetskemu duhu, kakor ples s kladivom ali lopatico v roki, s krtačami na nogah itd. Ples naj bi izražal delo, ne pa radosti. Komunistični prvaki so pa pozabili, da je mladina vesela, da si želi zabave, do katere ima vso pravico in da se z delom ne more zadovoljiti. Na delo mora hoditi mladina z veseljem in navdušenjem, ne pa samo po svoji dolžnosti in na povelje. Iz mladine ne moremo napraviti sužnjev in čim bolj jo tiščimo k tlom, tem bolj se upira. Mlad človek ima v sebi nekaj divjega in če ga zapremo v kletko, ga izpostavimo največji nevarnosti, da postane perverzen.

Vsaka sila rodi odpor. Zato se tudi vsiljeni agitacijski plesi niso obdržali, klubi so se začeli zopet prazniti, tajne orgije pa množiti. Sovjetski vladi ni preostalo končno drugega, nego ukloniti se bojeviti mladini in odstopiti od svojih načel. Zda mladina v Rusiji zopet pleše valček in polko, obenem pa prihajajo v modo moderni in stari ruski plesi. Preko modernih plesov pridemo končno do starih ruskih plesov, kajti kavkaška lezginka se ne razlikuje posebno od šarlstona, ruski ples jabložko pa ne od moderne rumba.

Mali oglasi**Razno**

PIJTE DNEVNO BRAZIL-MATTE-CAJ.
1 zavitek Din 5.— pri Z. Anderlu, Maribor, Gosposka ul. 20. 1937

Sobo odda

SOBO S HRANO
oddam dvema gospodoma, ali gospodičnima. Koroška c. 17, I. desno. 1979

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhodom oddam gospodu s 1. junijem. Klanjšek, Glavni trg 21. 1974

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhodom in eventuelno hrano oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 1973

OPREMLJENO SOBO.

lepo, solčno, separirano, električna luč, takoj oddam. Stritarjeva ulica 5, I. 1957

ODDAM TAKOJ

ali s 1. junijem veliko opremljeno sobo, event. prazno, v bližini parka. Koroščeva ulica 20, pritičje. 1914

Prodaj

STAVBIŠČE.
5 minut od postaje Rače-Fram na prodaj. Poizve se pri Koban Uršuli, Rače 54. 1971

SENO V BALAH
se prodaja po najnižji dnevni ceni. Združenje prevoznikov obrtov v Mariboru, Tržaška cesta 22. 1972

ZLATO DAMSKO URO
skoraj novo, primerno za birmo darilo, prodam po zelo nizki ceni. Naslov pove uprava »Večernika«. 3000

Posest

POSESTVO
v Studencih. Hiša, 3 sobe, gošpodarsko poslopje, na prodaj. Polovica se lahko plača s knjižno Posojilnico. Posredovalnica, Maribor, Frančiškanska ul. 21. 1980

Službo išče

ČEDNO. PRIDNO IN POŠTENO DEKLE.

Išče službo sobarice ali podnatakarice v Ljubljani, Celju ali Zagrebu. Nastopi lahko takoj. Naslov pove uprava »Večernika«. Maribor 2000

Stanovanje

LEPO, SNAŽNO SOBO
oddam takoj. Krekova ulica 14, vrata 9. 1875

Kovčeki za potovanje, damske torbice, denarnice, aktovke, vse po najnižjih cenah.

J. KARLO, MARIBOR, Trg svobode 6

STIRISOBNNO MODERNO STANOVANJE

z vsem komfortom se odda s 1. julijem. ozir. s 15. julijem 1933. Naslov v upravi »Večernika«. 1925

STANOVANJE.

veliko sobo in kuhinjo ali dve mali sobi s kuhinjo, iščem za takoj. Plačam za tri mesece naprej. Naslov v upravi. 3500

**Za birmo!
Za potovanje!**

Vse v veliki izbiri in po solidnih cenah priporoča

Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13

